

POHOD PO VALVASORJEVI KROŽNI POTI

V sredo, 11. marca 2020, ki je bil najverjetneje najtoplejši dan letošnjega leta, smo se člani UTŽO-ja Trebnje odpravili na pohod po Valvasorjevi krožni poti. Pohod smo začeli in končali na renesančnem gradu Bogenšperk. Za vodenje in izčrpno razlago na poti je skrbela planinska vodnica Ivica Vitez.

Avtobus smo pustili na parkirišču pred gradom in se pogumno spopadli s prvim manjšim klancem. Foto, arhiv pohodništva

Krožna pot, dolga približno 11 km, nas je vodila po obronkih posesti gradu Bogenšperk. Posest zaokrožujejo gradovi Črni potok, Lihtenberg, Selo, Slatna in Bogenšperk. Od gradu smo se povzpeli po gozdni poti proti naselju Leskovica in kmalu prišli na pohodno pot, imenovano Vranov let. To je pot, ki jo opravljajo v spomin na reševanje in osvobajanje zavezniških vojnih ujetnikov in letalcev različnih narodnosti, in vodi iz Lovrenca na Pohorju v Belo Krajino.

Pot se je nadaljevala navzdol po gozdu v smeri Črnega potoka. Pri hoji v dolino smo morali biti zelo previdni, ker so bila tla pokrita z listjem, še mokra in blatna od dežja. Prispeli smo v zaselek Črni potok in takoj na desni strani zagledali grad.

Le-ta je bil konec 17. stoletja v lasti barona Valvasorja, po drugi svetovni vojni pa se v njem nahaja dom starejših občanov Tisje. Po nadaljevanju poti smo imeli postanek z malico iz nahrbtnika ob razlagi vodnice o gradu Sela in njegovem pomenu za tedanji čas. Grad Sela je bil nekdanj upravno središče za Šmartno. Ko pa je Litija dobila železnico, se je središče prestavilo tja. Železnica je bila strateškega pomena za bližnji rudnik, v katerem so kopali svinčevo in živosrebrovo rudo. Ta je vsebovala cink, baker, železo in proti koncu rudarjenja predvsem barit. Gradu Slatna nismo obiskali, smo pa izvedeli, da je iz njega izhajala prva Valvasorjeva žena Ana Rosina, ki je v njun zakon prinesla veliko bogastvo, ki je omogočilo nakup preostalih že omenjenih gradov. Tik pod gradom Bogenšperk smo prispeli do kapelice Marije pomočnice, ki stoji na ruševinah gradu Lihtenberg. Po sedanji trim stezi smo se povzpeli do gradu Bogenšperk, kjer smo še z vodenim ogledom gradu vodnice Marte Kotar zaključili naš pohod.

Precej časa smo posvetili ogledu muzeja ob izčrpni razlagi vodnice. Foto, arhiv pohodništva.

Grad Bogenšperk je v 16. stoletju zgradila rodbina Wagen. Leta 1672 sta grad kupila Janez Vajkard Valvasor in njegova žena Ana Rosina, ki sta bila njegova lastnika in prebivalca 20 let. Tu je Valvasor ustvaril večino svojih znamenitih del, tudi najbolj znano enciklopedijo Slava vojvodine Kranjske. Z raziskavo o Cerkniškem jezeru je postal član angleške Kraljeve družbe. Valvasor je bil polihistor (poznavalec več raznolikih strok) in naš ogled gradu nam je omogočil vpogled v njegova najpomembnejša ustvarjalna področja. V knjižnici je ohranjeno originalno delo Slava vojvodine Kranjske in tudi njegovi ponatisi. Za svoje največje delo Slava vojvodine Kranjske je žrtvoval skoraj svoje celotno premoženje. Prodal je svoje gradove, med njimi tudi Bogenšperk, in se preselil v hišo v Krškem, kjer je po enem letu, leta 1692, umrl v starosti 52 let.

Grad Bogenšperk je danes kulturni spomenik državnega pomena, prostor raznovrstnih kulturnih dogodkov (zelo znan je po poročni dvorani) in tudi priljubljena izletniška točka.

Zapis o pohodu zaključujeva z besedami Ivice Vitez, da je bil tokratni pohod posvečen spominu na izjemnega človeka, ki se je s svojo slavo vpisal v zgodovino. Prav je, da s takšnimi pohodi spoznavamo kulturno dediščino naše domovine

Elica in Marinka Lipoglavšek

Vir: Brošure, internet